

XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİ METODİKASI
METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

UOT 372.881.111.1

Günəl Hüseyn qızı Eyvazlı

Azərbaycan Dillər Universitetinin fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktorantı

<https://orcid.org/0000-0002-2276-3012>

E-mail: gunel.xudayarova@gmail.com

[https://doi.org/10.69682/arti.2026.93\(1\).116-121](https://doi.org/10.69682/arti.2026.93(1).116-121)

İNGİLİS DİLİNİN TƏDRİSİNDƏ MOTİVASİYANIN ROLU

Gunel Huseyn Eyvazli

doctorial student in the program of doctor of philosophy

at Azerbaijan University of Languages

ROLE OF MOTIVATION IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Гюнель Гусейн гызы Эйвазлы

докторант по программе доктора философии

Азербайджанского Университета Языков

РОЛЬ МОТИВАЦИИ В ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Xülasə. Motivasiya tələbələri uğura aparan yoldur. Nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə etmək üçün tələbələri motivasiya etmək olduqca vacibdir. Onların təlim uğurlarını artırmaq üçün dərsin bütün mərhələlərində motivasiyanın formalaşdırılması və onun qorunması əhəmiyyətlidir.

Aparılan araşdırmada tələbələri motivasiya etməyin əhəmiyyəti müxtəlif yollarla təhlil olunur. Məqalədə ingilis dili dərslərində tələbələri motivasiya etmək üçün müxtəlif vasitələrin əhəmiyyəti və onlara təsir göstərən amillərin xüsusiyyətləri araşdırılır. İngilis dilinin tədrisində motivasiyanın formalaşdırılması prinsipləri məqalədə təhlil edilir. Bu məqalədə motivasiyanın formalaşdırılması metodları, onun mərhələləri barədə nəzəri faktlar tədqiq olunur və müxtəlif alimlərin bu barədə araşdırmaları qarşılıqlı müqayisə edilir. Burada, həmçinin, müəllimlərin tələbələri motivasiya etmək üçün müxtəlif keyfiyyətlərə malik olması məsələləri də araşdırılır.

Açar sözlər: *motivasiyanın təsiri, motivasiyanın prinsipləri, müəllimin keyfiyyətləri, motivasiyaedici metodlar, motivasiya mərhələləri*

Abstract. Motivation is the path that leads students to success. Motivating students is very important to achieve the intended learning outcomes. In order to increase their learning success, it is important to form and maintain motivation at all stages of the lesson.

In the conducted study, the importance of motivating students is analyzed in various ways. The article examines the importance of various means of motivating students in English lessons and characteristics of the factors that affect them. Principles of forming motivation in English teaching are analyzed in the article. This article examines the theoretical facts about the methods of forming motivation, its stages, and compares the research of various scientists on this subject. It also examines the issues of teachers having different qualities to motivate students.

Keywords: *the effect of motivation, principles of motivation, teacher qualities, motivational methods, stages of motivation*

Аннотация. Мотивация – это путь, ведущий студентов к успеху. Мотивация студентов крайне важна для достижения запланированных результатов обучения. Для повышения их успеваемости важно формировать и поддерживать мотивацию на всех этапах урока.

V проведенном исследовании анализируется важность мотивации студентов с различных точек зрения. В статье рассматривается значение различных средств мотивации студентов на занятиях английского языка и характеристика факторов, влияющих на них. В статье анализируются принципы формирования мотивации в преподавании английского языка. В данной статье рассматриваются теоретические положения о методах формирования мотивации, ее этапах, а также сравниваются исследования различных ученых по данной теме. Также рассматриваются вопросы наличия у преподавателей различных качеств для мотивации студентов.

Ключевые слова: влияние мотивации, принципы мотивации, качества учителя, мотивационные методы, этапы мотивации

Xarici dillərin tədrisini motivasiya qurmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Tədrisin yekununda əldə edilən nəticələrin məqsədlərlə vəhdət təşkil etməsi üçün motivasiya prosesinin uğurlu təşkil olunması olduqca əhəmiyyətlidir. Tələbələrin müstəqil şəkildə diqqətlə və yüksək iradə ilə dərstdə fəal iştirakını təmin etmək üçün motivasiyanın qurulması vacib hesab olunur. Gözlənilən təlim nəticələrinin əldə edilməsini təmin edən motivasiya prosesi tələbələrin maraq və tələbatlarına uyğun qurulur. Dilöyrənənləri fəal araşdırmaya sövq edən bu proses onların bu istiqamətdə arzuolunan nəticəni əldə etməsini asanlaşdırır.

Motivasiya ingilis dili dərslərinin vacib komponentidir. Bu proses bizi xarici təsirlər vasitəsilə müəyyən fəaliyyətə sövq edən daxili hissdır. O, tələbələrin davranışlarını tənzimləyərək onları fəaliyyət qabiliyyətinə cəlb edir, istəksizliyi aradan qaldırır. Motivasiya öyrənmə prosesində özünü müxtəlif formalarda təcəssüm etdirir. Bunlar aşağıdakılardır:

1. Motivasiya insanlarda aktivlik və enerji səviyyəsini yüksəldir;

2. Fərdin müəyyən istiqamətlərə yönəlməsinə təsir edir. Onların seçimlərini istiqamətləndirir və nəticələr əldə etməsini təmin edir;

3. Bu proses müəyyən fəaliyyətə başlamaq üçün təşəbbüsü artırır və həmin fəaliyyəti əzmkarlıqla davam etdirməyə kömək edir;

4. Motivasiya öyrənmə prosesi və fərdin idraki fəallıq nümayiş etdirməsinə təsir göstərir.

Araşdırılan mənbələrdə motivasiyanın nəzəri məsələlərinin təhlilinin ilk dəfə ötən əsrin ortalarında Lambert və Qardner tərəfindən aparıldığı vurğulanır. Onların tədqiqatlarında motivasiya üç əsas prinsipə əsaslanır:

1. Motivasiyanın təsir gücü,

2. Dilöyrənmə istəyinin mövcudluğu,

3. Dilöyrənmə zamanı nümayiş etdirdiyimiz şəxsi mövqeyimiz [1, s.133].

Beləliklə, motivasiya dilöyrənmə zamanı tələbələrin gözləntiləri və bu istiqamətdə nümayiş etdirdikləri şəxsi mövqeyi ilə birgə təlim prosesinin vacib komponentinə çevrilir. Nəticədə, ingilis dili dərslərində əldə edilməsi nəzərdə tutulan təlim nailiyyətləri reallaşdırılır.

Daxili və xarici amillərin vəhdət şəkildə hərəkətə gətirildiyi motivasiya prosesi müəyyən davranış və fəaliyyətlərin təşkil edilməsini həyata keçirir. O, tələbələrin daxili stimullar əsasında görülməli işə xarici təsirlər vasitəsilə təkan verir. Bu prosesdə müəllimlərin gözləntiləri və özlərinin şəxsi keyfiyyətləri də xüsusi rola malikdir. Bu keyfiyyətləri belə vurğulamaq olar:

- *geyim tərz* – *səliqəli və sadə geyim tərz* *tələbələrin dərstdə müəllimi diqqətlə dinləməsi üçün vacib hesab olunur. S. Qaqne qeyd edir ki, tələbələr müəllimi təqlid edərək öyrənirlər. Onların diqqətini cəlb etmək üçün müəllimin görünüşü önəmlidir;*

- *özünəinam və emosional təsir* – *müəllimin nitqini sərbəst ifadə etməsi, öz fənni üzrə yüksək savada və metodoloji biliklərə malik olması onun özünəinamla dərs deməsinə kömək olur. Müəllimin emosional təsiri isə etdiyi səhvlərə verilən reaksiyalar və ya onun tələbələrin səhvlərini düzəltmək tərzini nümunə kimi qeyd etmək olar. Düzgün emosional təsir qəzəbli və stressli təlim mühitinin aradan qaldırılmasına kömək edir;*

- *həvəslilik* – *öyrədilən fənni dərs deyən müəllim ona olan sevgisini və həvəsini göstərər-sə tələbələr də dərsə diqqətlə yanaşar;*

- *konstruktiv tənqid və düzəlişlər* – *sınıf idarəetmə bacarığına malik müəllimlər tələbələrin uğursuzluqlarından nəticə çıxararaq daha irəli getmələrinə kömək edirlər. Onlara deyilən tənqidi fikirlərə əsasən inkişaf etməyə təşəbbüs göstərirlər;*

- *yaxşı rəftar* – *buna səbəb müxtəlif amillər ola bilər: öz daxili aləmin, digərləri ilə ünsiyyət tərz* *i, sosial mühit, əməkdaşlıq edilən*

insanların xarakteri, təhsil səviyyəsi və s. Yaxşı rəftarı tənzimləyən vacib komponentlərdən biri tələbələrin fəaliyyətini öncədən araşdırmaq və münasibət bildirməkdir;

- *tələbələrə hörmət – səmimi münasibət-lə tələbələrə yanaşmaq əməkdaşlığı gücləndirir [2, s.43].*

Motivlərin təsir gücü müəllimlərin peşəkarlığının artırılmasına kömək edir. Tələbələrin həm daxili motivasiyaya malik olması, həm də xarici təsirlər əsasında həvəslə çalışmaları təhsilçilərinin səriştəliliyinin nəticəsidir.

Unutmaq olmaz ki, motivasiya dilöyrənmə prosesinin məhsuldarlığına təkan verən ünsürdür. Təhsil proqramları üzrə nəzərdə tutulan biliklərin fəal mənimsənməsinə təsir göstərən motivasiya prosesi təlim metodlarının, üsul və vasitələrinin səmərəli şəkildə fəal qurulmasına kömək edir. Bu baxımdan təlim zamanı tələbələrin motivasiyasının qiymətləndirilməsi və onları fəaliyyətə sövq edən tapşırıqların seçilməsi xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Məlum məsələdir ki, dilöyrənmə prosesinin müvəffəqiyyətli olması üçün tələbələrdə motivasiyanın yüksəldilməsi mühüm rola malikdir. Yüksək motivasiyaya malik olan tələbələrin şəxsiyyət kimi formalaşması da səmərəli olur.

Müşahidələr əsasında qeyd olunur ki, xarici dil dərslərində tələbələrin əvvəldə fəaliyyəti yüksək dəyərləndirilsə də, sonra geriləmələr hiss olunur. Bunun nəticəsində, belə qənaətə gəlinir ki, təlim zamanı seçilən metodların fərqliliyi təmin edilərsə, nəticə də effektiv olar. Aparılan xarici dil dərslərinin müşahidələrinə əsasən qeyd etmək olar ki, təcrübəli müəllimlərin dərslərində belə hallara az təsadüf olunur. Buna səbəb isə dərstdə monoton öyrədici tapşırıqlar deyil, daima fərqli həvəsləndirici fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsidir. Motivasiyanın uğurlu olması onun tələbələrə məqsədyönlü fəaliyyətləri yerinə yetirməyə həvəsləndirməsi və təlim uğurlarını artırmasıdır [3].

Bu istiqamətdə aparılan araşdırmalarda K.D.Uşinski bildirir ki, dərslərin müxtəlif metodlarla həyata keçirilməsi, tələbələrin fərqli fəaliyyətlər icra etməsi onların məhsuldarlığını artırır. Bu fikrə istinad edərək əlavə etmək istədik ki, dərslərdə ənənəvi sxemdən uzaqlaşaraq yeniliklər icra etmək təlimin inkişafetdirici xarakterə malik olmasını təmin edir [4, s.82].

Təlimin inkişafetdiricilik prinsipinin izlənməsi üçün motivasiyanın uğurlu təşkil olunması zəmin rolunu oynayır. Bu proses tələbələrin görülmə işə həvəslə yanaşaraq fəaliyyətə təhrikedici təsir göstərir, onların passiv davranışlarını məhdudlaşdırır. Müəyyən fəaliyyətlərin icrası üçün tələb edilən situativ motivasiya dilöyrənləri təlim zamanı prosesə cəlb edir və onların inkişafını dəstəkləyir. Tələbələrə motivasiya edərək təlim prosesini idarə etmək müsbət gözləntilərin demək olar ki, tam şəkildə həyata keçirilməsinə dəstək olur və hədəfləri reallaşdırır.

Qeyd etməliyə ki, uğursuz təşkil olunmuş motivasiya prosesi təlimin yekun nəticələrinin səmərəsiz olmasına gətirib çıxarır. Fəal təlim mühitində motivasiya açar rola malikdir. Dilöyrənlərin motivasiyasını artırmaqla onlara təsir etmək daha da asanlaşır və qoyulan məqsədlərin reallaşması təmin olunur. Motivasiya təlim mühitinin müsbət atmosfərə malik olmasını təmin edir. Öyrənlər yaxşı əhval-ruhiyyə ilə dərslərə cəlb olunaraq təqdim olunan tapşırıqları həvəslə icra edirlər.

Təlim zamanı çətinliklər və maneələr qaçılmazdır. Güclü motivasiya tələbələrin bu çətinliklərin öhdəsindən gəlməsində və enerji ilə fəaliyyətlərini icra etməsində faydalıdır. Dilöyrənləri həvəsləndirən vacib motivasiyaedici məsələlərdən biri də onların daim yeniliklər axtarışında olmaları və öyrəndikləri biliklərin həyatda istifadəsini müşahidə etməlidir. Bu zaman onlar özləri faydalı olacaq məlumatları qruplaşdıraraq daha uzunmüddətli yaddaşa keçirməyə cəhd edirlər. Onları təhrik etməklə bilikləri bacarıq və qabiliyyətə çevirmək mümkün olur. Təbii ki, bu zaman öz potensiallarının artdığını və inkişaf dinamikasını müşahidə etmək dilöyrənlərin məqsədlərinə çatmasına yüksək təkan verir.

Psixoloji ədəbiyyatda motivasiya məsələsi geniş araşdırılır. Burada qeyd olunur ki, adamı öyrənməyə, oxumağa təhrik edən daxili psixoloji qüvvəyə motiv deyilir və onun müəyyən motivləri vardır. Oxumaq motivləri belə müəyyənləşdirilir: bilikdən zövq almaq, savadlı olmaq, çox dil bilmək, uşaqlarla ünsiyyət qurmaq, müəllimin müsbət rəyini əldə etmək, valideynləri sevindirmək, sayılıb-seçilmək, sosial mühitdə yaxşı mövqe qazanmaq, vətənə faydalı olmaq və s. üçün oxumaq. Bu motivləri müəyyən edərək tələbələrə uyğun metodoloji yanaşma nümayiş

etdirmək təlimin uğurla həyata keçirilməsini təmin edir. Onlara həmin fənn üzrə əldə etdikləri bilikləri həyatda tətbiq edəcəkləri sahələri, onların əhəmiyyətini açıqlamaq təlim zamanı əvvəlcədən qoyulan məqsədlərə çatmaqda effektiv hesab olunur [5, s.203].

Xarici dillərin tədrisi zamanı tələbələrə verilən motivasiya onların dildən sərbəst şəkildə istifadəsini təmin edir və ünsiyyət prosesini təkmilləşdirir. Ünsiyyətin qurulmasına kömək edən motivasiya prosesinin təsnifatını məşhur alim P.B. Qurviç belə şərh edir:

✓ *tam motivasiya – aydın məqsədlərin olması və onların reallaşmasını təmin edən tapşırıqların verilməsi işin tamamlanmasını həyata keçirir;*

✓ *uğurlu motivasiya – məqsədə çatmaq üçün fəaliyyətləri ardıcıl şəkildə və inamla icra etməlidir. Dilöyrənmə prosesində motivasiya yalnız dərstdə biliklərin istifadəsinə deyil, həm də dərstdənkənarda onları tətbiq etməyə dəstək olur;*

✓ *ölkəşünaslıq motivasiya – öyrənilən dilin daşıyıcısı olduğu xalqa məxsus fakt və hadisələri araşdırmaq dilə olan marağı artırır. Həmin ölkə ilə bağlı mədəni və milli xüsusiyyətləri dildən istifadə üçün vacib hesab olunur;*

✓ *estetik motivasiya – rahat və dəstəkləyici təlim şəraitinin yaradılmasıdır. Buraya dil öyrənmək üçün lazım olan avadanlıqların təmin edilməsi də aid edilir. Məsələn: şəkillər, slaydlar, musiqi, video və s. əşyalar [6, s.104].*

Öyrənənlərin motivasiya olmaq yolları fərqlidir. Onları həvəsləndirən mənbələrin fərqli olması daxili və xarici amillərin təsirini ön plana çəkir. Təlim mühitinin dilöyrənənlərin maraqlarını təmin etməklə təşkil olunması xarici təsir edici qüvvələr vasitəsilə daxili motivasiyanın da inkişafını həyata keçirir. Uyğun metodlar vasitəsilə tələbələrin öz fəaliyyətlərini qiymətləndirməsinə, uğurlarından və irəliləyişlərindən effektiv nəticə çıxarmağa, uğursuzluqlarını konstruktiv formada aradan qaldırmağa kömək etmək mümkündür.

Uğursuzluq müşahidə olunan zaman tələbələrin cəzalandırılması ilə bağlı fəaliyyətlər də ön plana çəkilməli olan məsələlərdəndir. Məlum olduğu kimi, tələbələri yoldaşlarının qarşısında və ya toplum içərisində tənbeh etmək yolverilməzdir. Yüksək təsirə malik xarici motivasiya

faktorlarının köməyi ilə tələbələri ruhlandırmaq və təlim nailiyyətlərini artırmaq mümkündür. Motivasiya tələbələrin bacarıqlarını üzə çıxarır və onları uğur qazanmaq üçün istiqamətləndirir [7]. Öz zəif cəhətlərini aşkara çıxararaq onları aradan qaldırmağa cəhd edən tələbələr ye-tişdirmək üçün onlara nəvazişlə yanaşmaq və dil materiallarını təmkinlə öyrətmək lazımdır. Tələbələr motivasiya edən mühüm məqamlardan biri də onların uyğun təlim materialları ilə təmin edilməsidir. Təlim zamanı öyrənilən materialların asan və anlaşıqlı dildə yazılması mühüm məqamlardan hesab olunur. Tələbələr üçün qavranılması rahat olan mənbələri araşdırmaq onların xarici motivasiya amillərindən hesab olunur və onların daxili motivlərinin fəaliyyətinə təkan verir. Dil materiallarının uyğun təlim metodları vasitəsilə mənimsənməsi dərslərin gedişatına, qoyulan hədəflərin reallaşmasına və səmərəli nəticələrin əldə edilməsinə təsir edir. Təlim metodlarının motivasiya ilə vəhdətdə seçilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu barədə aparılan araşdırmalarda motivasiyanı müxtəlif kvalifikasiyalar üzrə təsvir edirlər:

- *tələbatların ödənilməsini təmin edən birbaşa motivasiya,*
- *tərbiyəçinin şəxsi fəaliyyətinə uyğun müəyyən etdiyi konkret metodlar,*
- *perspektivləri üzə çıxaran motivasiya,*
- *gələcək hədəflərə fokuslanan motivasiya,*
- *müsbət emosiyaları özündə ehtiva edən motivasiya,*
- *meyl və maraqdan yaranan motivasiya [1, s.135].*

Motivasiya tələbələri özlərinin aşkar edilmiş xüsusiyyətlərini üzə çıxarmaqla fəaliyyətə cəlb edir. Təlim zamanı kifayət qədər araşdırma tələb edən tapşırıqların icrası müsbət təsirləri artırır. Onların passiv dinləyici kimi deyil, birbaşa prosesin iştirakçısı olaraq fəaliyyətlərə cəlb etmək təlim prosesinin rəngarəngliyini artırır. Qeyri-adi, cəlb edici suallar vasitəsilə tələbələrin diqqətini dərslə yönəltməklə onların fəallığını təmin etmək olar. Tələbələrin özlərinin araşdırma üçün sualları və mənbələri müəyyənləşdirməsi daha effektiv hesab olunur. Təbii ki, təqdim olunan mövzu barədə araşdırma aparən tələbələr üçün bəzi məsələlərin əvvəlcədən aydın olması, həmin istiqamətdə müəyyən təsəvvürlərin olması da mühüm rola malikdir. Öyrənənlərin dil bilikləri və fikirlərini ifadə edə bilmək potensialı

onların bilikləri əldə etmək tempinə müsbət təsir göstərir. Onların inkişafını dəstəkləyən motivasiyaedici fəaliyyətlər dil biliklərini zənginləşdirmək baxımından yüksək dəyərləndirilir.

Tələbələrə həvəsləndirmək üçün metodların seçimi aşağıda verilən məsələlərə uyğun olaraq həyata keçirilir:

- *həvəsləndiricilər,*
- *eksperimental tədris və ya özünütəhsil,*
- *ortaq hədəflər və vəzifələr,*
- *dəyişkən və ya yerində simulyasiya, interaktivlik,*
- *şifahi ünsiyyət,*
- *obyektiv meyarlar,*
- *ruhlandırma və mükafatlandırma,*
- *situativ fəaliyyət,*
- *bələdçilik,*
- *inkişaf strategiyaları,*
- *müsbət sosial ünsiyyət,*
- *hekayə danışmaq,*
- *genişləndirilmiş müzakirə,*
- *qarşılıqlı sorğu-sual [8, s.14].*

İngilis dilində ünsiyyətə əsaslanan bu metodlar tələbələr üçün yeni bilik qazanmağa stimül verir. Tədris metodları ilə motivasiyanın formalaşdırılması təlim proqramı haqqında dərin məlumatları təhlil etməyə imkan yaradır. Xüsusilə yuxarıda qeyd olunan metodlar dillərin tədrisində dildən geniş istifadəyə kömək edir. Lai də vurğulayır ki, tələbələrin motivasiyasına mükafatlandırma metodu vasitəsilə təsir etmək olur. Mükafatlar tələbələrə deyilən təriflərə, təlim şəraitinə uyğun olaraq onları həvəsləndirə və ya ruhdan sala bilər. Dilöyrənənlərin özlərinin prosesini idarə etməsi və onların sərbəstliyinin təmin edilməsi üçün imkanlar yaradılması məqsəduygundur [9, s.543].

H. Qardner qeyd edir ki, motivasiya müəkkəb prosesidir. Motivasiyası olan adam məq-

səd müəyyənləşdirir və bu məqsədə çatmaq üçün çox çalışır [10]. Z.Dörnyeyi motivasiyanın formalaşmasını 3 əsas mərhələdə şərh edir. Bu mərhələlər aşağıdakılardan ibarətdir:

1. Sosio-psixoloji mərhələ – motivasiya və məqsədin əlaqələndirilməsidir. Bu mərhələdə davranışlar və hissləri idarə etmək araşdırılır. Dildəyiycilərinin mədəni dəyərlərinə hörmətlə yanaşmaq nəzərdə tutulur;

2. Koqnitiv-situativ mərhələ – öyrənənlərin dil səviyyəsini və öyrənmə məzmununu təhlil edir;

3. Proses əsaslı mərhələ – dilöyrənənlərin maraq və tələbatlarını, təlim mühitini müəyyənləşdirir və ona uyğun fəaliyyətlər həyata keçirir [10].

Yuxarıda qeyd edilən bu mərhələlər tələbələrin hərtərəfli motivasiya olmasına, onların təlim fəaliyyətlərini mükəmməl şəkildə və həvəslə yerinə yetirməyə kömək edir. Ümumiyyətlə, dilöyrənənlərin bütün xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq onları motivasiya etmək tələbələrin təlim nailiyyətlərini artırmaqda və qarşıya qoyulan hədəflərə qısa müddət ərzində nail olmaqda xüsusi rola malikdir.

Problemin aktuallığı. Tələbələrin dərstdə fəallığının artırılması və ingilis dilini sevrək mənimsəməsi üçün motivasiyanın rolu danılmazdır. Öyrənənlərin həvəslə verilənləri araşdırması və dil biliklərini təkmilləşdirməsi üçün onların düzgün motivasiya olunması vacib sayılır.

Problemin yeniliyi. Məqalədə tələbələrdə motivasiyanın formalaşdırılmasının nəzəri və praktik əsasları qarşılıqlı təhlil edilir.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Tələbələrdə motivasiyanın formalaşdırılması mərhələli şəkildə həyata keçirilir. Burada motivasiyanın formalaşdırılması mərhələləri həm psixoloji, həm də metodoloji baxımdan araşdırılır və təkliflər irəli sürülür.

Ədəbiyyat

1. Həsənova, M.A. Motivasiya və onun təlim prosesində rolu // –Bakı: Magistrant, Pedaqoji-psixoloji elmlər, ADPU, –2023. №2, –s.133-136
2. Shiralıjev, A. Teaching Practice Handbook / A. Shiralıjev. –Bakı: Mutarcim, –2012. –180 p.
3. https://www.google.com/search?q=the+role+of+motivation&oq=the+role+of+motivation&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyCQgAEEUyORiABDIHCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCAMQABiABDIHCAQQABiABDIHCAUQABiABDIHCAYQABiABDIICAcQABgWGB4yCAGIEAAYFhgeMggICRAAGBYYHtIBCTk1NTVqMWoxNagCCLACAFExpmOObRg3cg&sourceid=chrome&ie=UTF-8
4. Xarici dil dərslərinin müşahidəsi və təhlili / Ş.Ə. Şirəliyev, Q.N. Heybətov və b. – Bakı: Mütərcim, – 2023. –128 s.
5. Kazımov, N. Ali məktəb pedaqogikası / N. Kazımov –Bakı: Çıraq, –2011. –392 s.

6. Qəribova, M. Ali məktəblərdə alman dilinin tədrisi metodikası. / M. Qəribova. –Bakı: Mütərcim, – 2022. –172 s.
7. <https://psycnet.apa.org/record/2017-32525-013>
8. Williams C.K., Williams C.C. Five key ingredients for improving student motivation//Research Higher Education Journal, 11, University of Albany./ K.C. Williams, C.C. Williams. - 2011 – pp. 1-23
9. Purmama A.N., Rahayu S.N., Yugafiati R. Students` Motivation in Learning English//Project – Professional Journal of English Education//(V2.) N4, / N.A. Purmama, N.S. Rahayu, R. Yugafiati - Indonesia, –2019 – pp. 539-544
10. file:///C:/Users/hp/Downloads/Dialnet-MotivationInSecondLanguageLearning-5249752.pdfhttps://www.researchgate.net/publication/363252279_Importance_of_Motivation_in_Learning_English_Language

Redaksiyaya daxil olub: 02.12.2025